

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Scéimeanna Marcála

Scrúduithe Ardteistiméireachta, 2003

Gaeilge

Gnáthleibhéal

Marking Scheme

Leaving Certificate Examination, 2003

Irish

Ordinary Level

SCRÚDUI THE TEISTIMÉIREACHTA, 2003GAEILGEARDTEISTIMÉIREACHT, GNÁTHLEIBHÉALSCÉIM MHARCÁLA

(N.B. Tharlódh go ndéanfaí athruithe nó leasuithe ar chodanna den Scéim seo ag an gComhdháil Mharcála.)

GINEARÁLTA

Ní mór do na Scrúdaitheoirí Cúnta an mharcáil a dhéanamh i ndúch dearg. Ní mór dóibh na mórbotúin ach go háirithe a mharcáil (níl ceartú i gceist) trí líne dhearg a tharraingt fúthu.

Is cóir na marcanna a bhronntar ar fhoranna éagsúla na gceisteanna agus na bhfocheisteanna (de réir mar a áireofar ag an gComhdháil iad) a thaispeáint go soiléir san ionad cuí ar fhreagarleabhar an Iarrthóra.

PÁIPÉAR I (220 marc)

CEIST 1

- CEAPADÓIREACHT -

120 MARC

'Freagair do rogha dhá cheann de **A, B, C, D** anseo.'

I gcás A, B, C, agus D (Dhá cheann le freagairt)

Leathleathanach nó breis:	Tasc	= 3 marc	}	
	Ábhar	= 9 marc	}	= 60 marc x 2 = 120
marc			}	
	Cumas Gaeilge	= 48 marc	}	

[Cumas gaeilge = (i) fairsinge agus saibhreas Stór Gaeilge an iarrthóra (= 40%) móide

(ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge

(= 50%) agus le litriú (= 10%).]

[Gearrfar pionós ar iarrthóirí de bharr nach bhfuil na hiarrachtaí ceapadóireachta ad rem.]

Nóta:

Caithfidh an Scrúdaitheoir Cúnta an marc a bhronntar as 12 (Ábhar) agus an marc a bhronntar as 48 (Gaeilge) a thaispeáint go soiléir ag bun na n-iarrachtaí ceapadóireachta.

[Nóta: Maidir le ‘Gaeilge Lochtach’ a luaitear leis na ceistanna ina dhiaidh seo = Lochtanna a fhaightear ar fhreagra an iarrthóra i dtaca leis na gnéithe seo a leanas: (i) fairsinge agus oiriúnacht Stór Gaeilge an iarrthóra, móide (ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge.
(i) agus (ii) sa chóimheas 40% : 60%]

CEIST 2 (A + B)

- LÉAMHTHUISCINT -

100 marc

‘Freagair **A** agus **B** anseo.’

A (50 marc)

- (i) Cén margadh a rinne Anne le Dia? = 10 marc.
- (ii) Conas a d’athraigh bás a áthar saol Ghay? = 10 marc.
- (iii) Luaigh dhá rud faoin saol a bhí acu i Sráid Rialto. = 5 mharc x 2 = 10 marc.
- (iv) Cén fáth ar thaitin an Bráthair Liam leis (le Gay), dar leat? = 10 marc.
- (v) Luaigh dhá rud faoi mháthair Ghay. = 5 mharc x 2 = 10 marc.

[Gaeilge lochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

B (50 marc)

- (i) Cad a bheidh ar siúl i bPáirc An Chrócaigh ar 21ú Meitheamh 2003? = 10 marc.
- (ii) Cad a bhí ann (i bPáirc An Chrócaigh) ar dtús? = 10 marc
- (iii) Cén scéal mór atá i gceist? = 10 marc
- (iv) Luaigh dhá rud eile a bhí nó a bhíonn ar siúl ann. = 5 mharc x 2 = 10 marc
- (v) Luaigh dhá rud nua atá tógtha i bPáirc An Chrócaigh le deich mbliana anuas = 5 mharc x 2 = 10 marc

[Gaeilge lochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

[Gearrfar pionós i ngeall ar iomarcaíocht]

[Nóta: Taispeánfar go soiléir na marcanna a ghnóthaíonn iarrthóirí as an mbuneolas a aimsiú, na marcanna a bhaintear i ngeall ar an nGaeilge a bheith lochtach agus na marcanna a bhaintear i ngeall ar iomarcaíocht san ionad cuí ar an bhfreagarleabhar.

Páipéar II (110 marc)

Roinn A (Cúrsa Ainmnithe) nó Roinn B (Cúrsa Roghnach) a fhreagairt. Ní bheidh marcanna le gnóthú i gcás nach gcloífear leis an riail seo.

ROINN A

- CÚRSA AINMNITHE -

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1

- PRÓS AINMNITHE-

(55 mharc)

‘Freagair (a) agus (b) anseo.’

(a)

- (i) Cuntas ar ar tharla ina dhiaidh sin. (Amuigh Liom Féin) = 25 mharc }
 } = 35 mharc
- (ii) Cén sórt duine í Máire Bhán? }
 Cur síos gairid uirthi. = 6 mharc }
 Fáth ar thaitin (nó nár thaitin) sí leat.?) = 10 marc }
 Dhá fháth. = 2 mharc x 2 = 4 mharc }

nó

- (i) Cuntas ar Eithne ón eolas atá sa scéal fúithi.
(Gafa) = 25 mharc }
= 35 mharc }
- (ii) Cén déagóir, Eoin nó Sinéad, is mó
a thaitin leat? = 1 mharc }
Cur síos gairid air/uirthi. = 5 mharc } = 10 marc }
Dhá fháth. 2 mharc x 2 = 4 mharc }

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair a luadh = 20 marc
faoin téama atá roghnaithe agat as na téamaí atá luaite.

nó

Cuntas gairid ar dhá rud i gceann amháin de na saothair a luadh, }
rud amháin a bhí suimiúil agus rud amháin nach raibh suimiúil. }
2 mharc + (9 marc x 2) } = 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 1 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar
Ghaeilge lochtach I gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a
thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

CEIST 2 - FILÍOCHT AINMNITHE - (55 mharc)

'Freagair (a) agus (b) anseo.'

(a)

- (i) Téama i d'fhocail féin. (Faioleán) = 10 marc }
(ii) Dhá íomhá i d'fhocail féin. = 4 mharc x 2 = 8 marc }
(iii) Cad atá i gceist? = 7 marc } = 35 mharc }
(iv) Ar thaitin an dán leat? = 2 mharc }
Dhá fháth. = 4 mharc x 2 = 8 marc } = 10 marc }

nó

- (i) An mothúchán is mó. (Bríd Óg Ní Mháille)
Cur síos (Dhá phointe). = 2 mharc }
= 4 mharc x 2 = 8 marc } = 10 marc }
(ii) Dhá mheafar. = 2 mharc x 2 = 4 mharc }
Ar thaitin an dá mheafar leat? = 2 mharc }
Fáth amháin. = 2 mharc } = 8 marc }
(iii) Pictiúr ceart? = 1 mharc }
Dhá fháth = 3 mharc x 2 = 6 mharc } = 7 marc } = 35 mharc }
(iv) An maith leat an dán? = 2 mharc }
Dhá fháth. = 4 mharc x 2 = 8 marc } = 10 marc }

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil sa dán, Mac Eile Ag Imeacht, faoin mothúchán atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite. = 20 marc

nó

Cuntas gairid ar príomhsmainte an dáin, Mac Eile Ag Imeacht=14 mharc}
Cuntas ar íomhá amháin a thaitin go mór leat =6 mharc}= 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 2 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar

ROINN B

- CÚRSA ROGHNACH -

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1

- PRÓS ROGHNACH-

(55 mharc)

'Freagair (a) agus (b) anseo.'

(a)

- (i) Cuntas ar na príomhimeachtaí. (Gearrscéal) = 23 mharc }
Teideal an scéil / ainm an údair. = 2 mharc } = 25 mharc }
} } = 35 mharc
- (ii) Cur síos ar phearsa a thaitin (nó nár thaitin) leat. = 6 mharc }
Cén fáth? (Dhá fháth) 2 mharc x 2 = 4 mharc } = 10 marc }

nó

- (i) Cuntas ar an téama san úrscéal. = 23 mharc }
Teideal an úrscéil / ainm an údair. = 2 mharc } = 25 mharc }
} } = 35 mharc
- (ii) An phearsa is mó a thaitin leat. = 1 mharc }
Cur síos gairid ar an bpearsa = 5 mharc } = 35 mharc
Cén fáth? (Dhá fháth) 2 mharc x 2 = 4 mharc } = 10 marc }

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair eile nár úsáid tú i gcuid (a) faoin téama atá roghnaithe agat as na téamaí atá luaite. = 18 marc }
Teideal an tsaothair/ainm an údair. = 2 mharc } = 20 marc

nó

Cuntas gairid ar dhá rud i gceann amháin de na saothair eile nár úsáid tú i gcuid (a). Rud amháin a bhí suimiúil agus rud amháin nach raibh suimiúil. = 9 marc x 2 = 18 marc }
Teideal an tsaothair/ainm an údair. = 2 mharc } = 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 1 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach I gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chúil ar an bhfreagarleabhar.

CEIST 2 - FILÍOCHT ROGHNACH- (55 mharc)

'Freagair (a) agus (b) anseo.'

(a)

(i) Téama i d'fhocail féin. (Dán a chum fear) = 8 marc }
(ii) Cur síos i d'fhocail féin ar dhá mheafar. = 4 mharc x 2 = 8 marc }
(iii) Cur síos i d'fhocail féin ar rud amháin a bhí suimiúil. = 7 marc } = 35 mharc
(iv) Ar thaitin an dán leat? = 2 mharc }
Dhá fháth. = 4 mharc x 2 = 8 marc } = 10 marc }
Teideal an dáin/file a chum. = 2 mharc }

Nó

(i) Mothúchán is mó. (Dán seanaimseartha) = 2 mharc }
Dhá fháth. 3 mharc x 2 = 6 mharc } = 8 marc }
(ii) Déan cur síos ar dhá iomhá. = 4 mharc x 2 = 8 marc }
(iii) Nóta gairid faoin méid a d'fhoghlaim tú. = 7 marc } = 35 mharc
(iv) An maith leat an dán? = 2 mharc }
Dhá fháth. = 4 mharc x 2 = 8 marc } = 10 marc }
Teideal an dáin/ainm an fhile. = 2 mharc }

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i ndán a chum bean agus nár úsaid tú i gcuid (a) faoi mhothúchán amháin atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite.	= 18 marc	}	} = 20 marc
Teideal an dáin/ainm an fhile	= 2 mharc	}	

nó

Cuntas gairid ar phríomhsmaointe an dáin a chum bean agus nár úsaid tú i gcuid (a).	= 12 mharc	}	} = 20 marc
Cuntas gairid ar íomhá amháin a thaitin go mór leat	= 6 mharc	}	
Teideal an dáin/ainm an fhile	= 2 mharc	}	

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 2 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar

CLUASTUISCINT (120 marc)

Cuid A :

Fógra a hAon	3 + 3 + 4 + 4
Fógra a Dó	3 + 4 + 3 + 4
Fógra a Trí	4 + 3 + 3 + 4

Cuid B :

Comhrá a hAon	3 + 4 + 4 + 4
Comhrá a Dó	4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4
Comhrá a Trí	3 + 3 + 3 + 3

Cuid C :

Píosa a hAon	3 + 4 + 4 + 4
Píosa a Dó	3 + 3
Píosa a Trí	3 + 3

[Gaeilge lochtach: 0 - 12 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Nóta: Míneofar an córas a thuilleadh ag an gComhdháil. Pléifear samplaí freisin as na freagarleabhair.

Míneofar freisin cad ba cheart a dhéanamh i gcás iarrthóra ar cuireadh socruithe speisialta ó thaobh scrúdaithe de ar fáil dó/dí.

Tugadh an treoir seo a leanas do na scrúdaitheoirí ar fad:

Níor mhiste do gach Príomhscrúdaitheoir Comhairleach gach a leanann seo a chur in iúl do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha. Níor mhiste do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha é seo a leanas a chur in iúl dá Scrúdaitheoirí Cúnta:

Sa chás go dtagann scrúdaitheoir cúnta trasna ar script a bhaineann le hiarrthóir ar cuireadh socruithe speisialta ó thaobh scrúdaithe de ar fáil dó/di

- níor mhór don scrúdaitheoir cúnta a chur in iúl dá scrúdaitheoir comhairleach go bhfuil a leithéid de script le marcáil aige/aici
- caithfidh an scrúdaitheoir comhairleach a mhíniú don scrúdaitheoir cúnta go bhfuil gach gné den scéim mharcála faoi mar atá leagtha amach le cur i bhfeidhm ó thaobh mharcáil na scripte de ach amháin nach mbeidh an litriú ná gnéithe áirithe den ghramadach san áireamh
- míneoidh an scrúdaitheoir comhairleach don scrúdaitheoir cúnta go mbeifear ag déanamh fiosruithe ina thaobh seo lena chinntiú go bhfuil an scéim mharcála á cur i bhfeidhm ag an scrúdaitheoir cúnta ina leithéid de chás faoi mar ba cheart.